

Kysttilbagerykning, Ellen Damgaard 2009

Om kystens nedbrydning ved Bovbjerg i gamle dage

1685 skete paa Tinget Efterspørgsel efter en Ejendom kaldet Kongsjord, som skulde have været brugt som Ferring Kirkes Jord, men Folk, der kunde mindes 50 Aar, kunde alene udsige, at i de 50 Aar "har Vesterhavet i streng Storm og Uvejr udtaget af Bovbjerg saavel som anden Ejendom en ganske stor Del Jord, som nu ligger langt ude i Havet, men hvilken Gaard det har tilhørt, eller det har været Kirkejord, vide de ikke". I Matriklen 1683 opføres, at under Damsgaard bruges en Jord kaldet Kongens Jord, hvoraf aarlig gives 3½ Tdr. Korn til Ferring Kirke; det er altsaa denne Jord, man ikke har vidst rede paa.

1766 skriver præsten i Ferring: "Mere end det halve Sogn ligger paa det bekendte store Bovbjerg, der strækker sig ¼ Mil langs Havet; af dette nedfalder idelig store Stykker Jord, hvorved Markerne blive rent borte, og de øvrige næst ved øde og ufrugtbare. Dog er det en Beskærmelse for Sognet og Landet, der ellers vilde fordærves af Sandflugt.

Efter gamle troværdige Mænds Beretning skal Kirkens Navn have været Bedelund, et stort og prægtigt Nonnekloster, hvorved Kirken har ligget, nu næsten 1 Mil ude i Havet, men ved et Guds Vejr med Storm og Jordskælv, der forvoldte en stor Vandflod, blev Klosteret, Kirken og en stor Del af Sognet oversvømmet og forgik under Vand, hvilket blev anset for en retfærdig Hævn over den Ugudelighed, der gik i Svang paa Klosteret. Derefter blev denne liden Kirke opført, og fordi den ikkun blev agtet en Fjerdedel saa stor som den forulykkede, blev den kaldt Fjerding Kirke. Fiskerne berette, at de i klart Vejr have set i Havet Mure og Rudera af Klosteret, og deres Kroge ofte have hæftet derved, saa de med Forlis ere komne derfra".

Historien om klosteret på havets bund passer ikke. Fra middelalderlige kilder kender man alle klostre i Danmark, og dér er aldrig nævnt et kloster i Ferring. Men det er sandt, at der skete et eller andet med kirken i 1400-tallet, for en del af væggene er bygget af små marksten i stedet for kvadersten.

Kystnedbrydning ud for Bovbjerg Fyr

Fra 1877 og frem til 2007 har man målt afstanden fra Bovbjerg Fyr til toppen af skrænten:

1877 251 meter

1896 224 meter – tilbagerykning på 27 meter på 19 år.

1899 206,5 meter – tilbagerykning på 17,5 meter på 3 år.

1904 195,8 meter – tilbagerykning på 10,7 meter på 5 år.

1909 187 meter – tilbagerykning på 8,8 meter på 5 år.

1916 176,5 meter – tilbagerykning på 10,5 meter på 7 år.

1917 172,5 meter – tilbagerykning på 4 meter på 1 år.

1918 155 meter – tilbagerykning på 17,5 meter på 1 år.

2007 132 meter – tilbagerykning på 23 meter på 89 år.

Altså i alt fra 1877 til 2007 er der forsvundet 119 meter.

Hertil kommer, at der i perioden fra 1840 til 1876 forsvandt omkring 380 meter af selve Bovbjerg. Det vil sige, at der her ud for fyret er forsvundet omkring ½ kilometer land fra 1840 og til nu.

Den tur, vi i dag går her fra fyret og ud til skrænten, er således kun omkring en fjerdedel af, hvor langt der var i 1830erne.